

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı: Ülkemizin sahip olduğu orman kaynaklarının sürdürülebilir biçimde koruma-kullanma ilkesi ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde çağdaş bir anlayışla halkımızın istifadesine sunulması gerekmektedir. Bunun için ormancılık politikalarına ışık tutacak sağlıklı istatistiki verilere ihtiyaç vardır. Ormancılık istatistiklerinin maksadı, bu alanda istatistikler üreterek, ulusal ve uluslararası kullanıcıların veri ihtiyacını karşılamaktır.

Verinin tanımı: Ormancılık İstatistikleri, ülkemizdeki orman varlığı ve bu varlığın sürdürülebilirliğinin sağlanmasının yanı sıra daha verimli hale getirilmesi için yapılan faaliyetlerle ilgili istatistiki verilerden oluşur.

İstatistiki kavramlar ve tanımlar

Orman: Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaçlık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.

Orman Amenajmanı: Bir orman işletmesini veya onun ayrıldığı alt işletme ünitelerini, tespit edilen gayelere göre planlamak, planın uygulanmasını izlemek ve denetlemek, belirli aralıklarla yapılan envanterle işletmede meydana gelen değişimleri ortaya koymak, işletmenin ekonomik sonucunu tespit etmek ve buna göre süresi biten planı yenilemek için gerekli bilgileri veren planlayıcı ve denetleyici bir ormancılık bilim dalıdır.

Orman alanı: Üzerinde orman ağacı bulunan alanın hektar ölçü birimine göre büyüklüğüdür.

Orman formu: Aktüel durumdaki orman yapısı veya niteliğini ifade eder.

Normal orman: Ağaçların tepe çatılarının %11-100 oranlarda alanı örttüğü ormanlardır.

Boşluklu kapalı orman(Bozuk orman): Orman sayılan yerlerde, ağaçların tepe kapalılığının %10 ve daha az olduğu alanlara denir.

Koru ormanı: Tohum orijinli yetişmiş veya yetiştirilecek orman (Çoğunlukla uzun yaşam süreli yüksek boylu ağaçların olması amaçlanan kuruluş yapısı).

Baltalık ormanı: Kök veya kütük sürgün kökenli tıraşlama ormanı (Çoğunlukla kısa idare süreli ince sürgün kökenli ağaçların olması amaçlanan kuruluş yapısı).

Orman serveti: Orman alanında dikili halde bulunan canlı ağaçların kübik metreküp ve ster ölçü birimindeki kabuklu odun hacmi miktarıdır.

Yıllık cari artımı: Orman servetinin bir yıl sonundaki cari artım miktarını ifade eder.

Orman amenajman planlaması yapılan orman alanı: Ormanların Amenajman Planları 10-20 yıl süreli uygulaması olacak şekilde hazırlanmaktadır. Süresi biten planlara ait orman alanlarında her yıl değişik büyüklükte alanın planı yenilenir.

İbrelî orman: İğne yapraklı ağaç türlerinin saf veya karışık olarak bulunduğu ormanlar.

Yapraklı orman: Yapraklı ağaç türlerinin saf veya karışık olarak bulunduğu ormanlar.

İbrelî ve yapraklı karışık orman: İğne yapraklı ve geniş yapraklı ağaç türlerinin kendi aralarında karışık olarak bulunduğu ormanlar.

Eta: Bir amenajman planı süresinde bir işletme sınıfından alınması uygun görülen yıllık ve periyodik hasılat miktarıdır.

Son Hasılat: Olgun çağa gelmiş meşcere ya da tek ağaçların kesilmesi ile elde edilen ve genellikle kalın çaplı olan odun hasılatıdır.

Ara hasılat: Olgun çağa gelmemiş genç meşcerelerde, ayıklama ve aralama gibi çeşitli bakım kesimleri ile alınan ve genellikle ince çaplı odun hasılatıdır.

Seçme ve devamlı orman: Bakım ve gençleştirme kesimleri bir arada uygulanan, kesim objesinin tek ağaç ya da küçük ağaç grupları olduğu değişik yaşlı ve düşey kapalı ormanlardır.

Genel ormanlık alan: Normal kapalı (verimli) ve boşluklu kapalı (bozuk) ormanlık alanların toplam alanıdır.

Orman toprağı: Üzerinde orman yetişen, içerisinde organik ve mineral maddelerle su ve hava bulunduran, ana kayanın fiziksel ve kimyasal çözülmesiyle oluşan örtü tabakasıdır.

Tomruk: Kabuksuz orta çapı en az 19 cm, boyu en az 1,50 m olan yuvarlak odundur.

Tel Diređi: 6 m ve daha uzun boylarda telekomünikasyon ve elektrik gibi havai hatlar için kullanılan uzun yuvarlak yapacak odundur.

Maden Diređi: Kabuksuz orta çapı 8-20 cm, boyu 1,5-6 m olan yuvarlak ağaç direklerdir.

Sanayi Odunu: Kabuksuz orta çapı en az 5 cm, boyu en çok 1,50 m olan yuvarlak odundur.

Kağıtlık Odun: Selüloz üretiminde kullanılan yuvarlak ve yarma odunlardır.

Lif Yonga Odunu: Lif levha ve yonga levha üretiminde kullanılan odundur.

Silvikültür: Planlı olarak yeni ormanların kurulması, bu ormanlarla birlikte tabii olarak yetişmiş ormanların bakımı, gençleştirilmesi ve bu ormanların kendisinden beklenen fonksiyonları yerine getirmesi ve sürdürülebilir bir şekilde devam ettirmesi ile uğraşan bilim dalıdır.

Gençleştirme: Ormanın son hasılasını oluşturan ve kesimlik çağa ulaşmış ağaç, ağaç toplulukları ve maktalı koru ormanında meşcerelerin devamlılığının sağlanması için yerlerine yeni ve genç jenerasyonun getirilmesi.

Ormanların Rehabilitesi: Kapalı ve bozuk orman alanlarından, mevcut meşcerelerin gelişme dinamizmi ve büyüme enerjisinden maksimum derecede faydalanmak, orman ekosistemini bozmadan yetiştirme muhitine uygun tabii türleri yerinde korumak suretiyle en az emek ve masrafla ormanların iyileştirilmesi.

Koruya Tahvil: Sürgün menşeli ormanların tohumdan meydana gelmiş ormanlara dönüştürülmesi işlemleri.

Etüt: Orman yolları ile ilgili ön inceleme ve araştırma çalışmalarının bütünüdür.

Aplikasyon: Yol ekseninin araziye uydurulmasıdır.

Proje: Orman yolu ve yapılarının imalat ve imalat öncesi detaylarını gösteren ve idarece onaylanan veya hazırlanan planlar, boyut, kesit ve enkesitler, rapor, hesap ve çizim planlarıdır.

Büyük Onarım: Yol platformu ve hendekleri dar veya standart dışı eğimleri bulunan lase ve kurp yarıçapları standart ölçülerinde olmayan yol ağına dahil orman yollarının standart hale getirilmesi için yapılan faaliyetlerdir.

Üst Yapı: Trafik yüklerini taşımak ve doğacak gerilmeleri zemine dağıtmak üzere alt yapı üzerine granüler malzeme serilmesi ile elde edilen taşıyıcı tabakaya üst yapı denir.

Sanat Yapısı: Bir yol güzergahı boyunca yer üstü ve yer altı sularının yol gövdesinden uzaklaştırılması için yapılan yüzeysel ve derin drenaj düzenleri, devamlı veya zaman zaman akan suların geçilmesi amacıyla yapılan büz, menfez ve köprü gibi hidrolik yapılarla herhangi bir nedenle kazı ve dolgu şevlerinin boyutlarını sınırlandırmak veya heyelanları önlemek için yapılan dayanma ve kaplama duvarları gibi yapıların hepsine birden sanat yapıları denilmektedir.

Yangın Emniyet Yolu: Yangın çıkmadan önce doğal ve yapay engellerden yararlanılarak inşa edilen üzerinde yanıcı madde bulunmayan çıplak tesislerdir.

Traktör Yolu: Mekanizasyon veya normal eğimli orman yolları ile ulaşamayan ve yoğun üretim yapılan çok zor arazi şartlarındaki alanlarda biriken orman ürünlerinin tam kapasite ile taşımaya uygun yol veya rampaya kadar kısa mesafeli taşınması amacıyla yapılan standartları düşük yollardır.

Biyolojik Mücadele: Faydalı yırtıcı, parazit, parazitoit, nematod, mantar, bakteri, virüs ve diğer yararlı organizmaların doğada veya laboratuvar ortamında üretilmesi ve doğaya bırakılması yoluyla gerçekleştirilerek, ormanlarda etkili olan zararlı organizmalarla yapılan mücadeledir.

Mekanik mücadele: Zararlı böceklerin yumurta, larva, nimf, pupa ve erginlerini yakalamak, toplamak, yok etmek ve diğer nedenlerle zarar gören orman bitkilerini alandan uzaklaştırmak ve/veya imha etmek şeklinde yapılan mücadeledir.

Kimyasal mücadele: Zararlı organizmaları temas, solunum veya sindirim yoluyla etkileyen bitki koruma ürünleri kullanılarak yapılan mücadeledir.

Biyoteknik mücadele: Böceklerin yönelimlerinden ve bazı davranışlarından yararlanılarak geliştirilmiş preparatlardan faydalanılarak zararlı böcekleri yakalayıp imha etmek için hazırlanan tuzak ve bu tuzaklara zararlı böceklerin gelmeleri için sentetik olarak üretilen ilaçların kullanılması ile yapılan mücadele çeşididir.

Kuş Yuvası: Biyolojik mücadele kapsamında, ormanlarımızdaki zararlı böceklerle beslenen kuşların barınması ve bu sayede kuş popülasyonunu artırma amaçlı TS standartlarında üretilerek ormanlarımıza asılama işlemidir.

Karınca Nakli: Biyolojik mücadele kapsamında, ormanlarımızdaki zararlı böceklerle beslenen kırmızı orman karıncalarının, çok yoğun bulunduğu ormanlardan alınarak böcek zararı görülen ormanlara nakledilmesi ve bu sahada karınca popülasyonunu artırmayı amaçlayan nakil işlemidir.

Yırtıcı Üretimi: Biyolojik mücadele kapsamında, ormanlarımızda etkili olan zararlı organizmaları baskılayan faydalı böceklerin laboratuvar ortamında üretilerek zararlı böceklerin yoğun olduğu ormanlık alanlara bırakılmasıdır.

Orman köyü: Orman içi ve ormana bitişik köyleri ifade eder.

Orman içi köy: Köyün mülki sınırları içinde Devlet ormanı olması şartı ile evlerin toplu bulunduğu yerleşim alanından itibaren aralıksız devam eden arazileri dört yönden ormanla çevrili köyleri ifade eder.

Ormana bitişik köy: Köyün mülki sınırları içinde Devlet ormanı olup da orman içi sayılmayan köyleri ifade eder.

Orman köylüsü: Orman köyü nüfusuna kayıtlı olup, bu köylerde oturan halkı ifade eder.

Ferdi kredi: Orman köylerinde yaşayan hane halkı reislerine verilen kredidir.

Kooperatif ve kooperatif birliği kredisi(Kooperatif kredisi): Kooperatif ve üst kuruluşlarına verilen kredidir.

Ağaçlandırma: Yetiştirme muhiti şartlarına uygun, üretim (ekonomik), koruma, hidrolojik ve yetiştirme ortamı ıslahı (ekolojik), estetik, rekreatif ve çevrenin korunması (sosyal) amaçları ile yapılan, (çalışmaların bütünüdür.) saha etüdünden başlayarak proje, tohum temini, fidan üretimi, arazi hazırlığı, dikim ve bakım faaliyetlerinin bütünüdür.

Erozyon: Erozyon (toprak aşınımı), toprağın aşınmasını önleyen bitki örtüsünün yok edilmesi sonucu koruyucu örtüden yoksun kalan toprağın başta su ve rüzgârın etkisiyle aşınması ve bulunduğu yerden başka yerlere taşınması olayıdır. Erozyonun başlıca nedeni, toprağı koruyan bitki örtüsünün yok olmasıdır. Arazi eğimi, toprak yapısı, yıllık yağış miktarı, iklim faktörleri, bitki örtüsü, toprak ve bitkiye yapılan çeşitli müdahaleler erozyonun şiddetini belirleyen öğelerdir.

Özel Ağaçlandırma: Bozuk orman alanları ile ağaçsız orman topraklarında, hazine arazilerinde ve sahipli arazilerde, gerçek ve tüzel kişilerce, uygulamaları onaylı projeler doğrultusunda yürütülen, her türlü faydalanma ve korunması 6831 sayılı Orman Kanunu çerçevesinde ilgilisince gerçekleştirilen ağaçlandırmalardır.

Rehabilitasyon (iyileştirme): Bozuk veya verimsiz orman alanlarında mevcut türlerden gerekenlerin korunması, aşılması, canlandırma kesimi, boşluk alanlara ormanlarda tabii olarak yetişen türlerin ekimi ve bu türlerin aşılı veya aşısız fidanlarının dikimidir.

Mera ıslahı: Çayır ve otlakların yem verimini kalite ve kantite yönünden yükseltmek için; sulama, gübreleme, zararlı ot mücadelesi, tohumlama, bitkilendirme, fidan dikimi ve benzeri biyolojik tekniklerle birlikte, otlatmayı kolaylaştırıcı tesislerin yapılması, toprak muhafaza gayesiyle çeşitli fiziksel, teknik ve idari tedbirlerin uygulanmasıdır.

Rekreasyon: Ormanların; eğlenme, dinlenme ve insanların beden ve ruh sağlığını yenileme fonksiyonudur.

Mesire Yeri: Toplumun çeşitli dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak, yurdun güzelliğine katkı sağlamak ve turistik hareketlere imkân vermek maksadıyla, gerekli yapı, tesis ve donatılarla kullanıma ayrılan, halkın günübirlik veya geceleme ihtiyaçlarını karşılayan, rekreasyonel ve estetik kaynak değerlerine sahip orman rejimine tabi sahaları ifade eder.

A Tipi mesire yeri: Toplumun çeşitli dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak, yurdun güzelliğine katkı sağlamak ve turistik hareketlere imkân vermek maksadıyla yüksek ziyaretçi potansiyeline sahip, günübirlik kullanım imkânı yanında geceleme de imkân sağlayan, çadır, karavan, motor-karavan ve kır evi, kır lokantası, kır kahvesi gibi çok katlı olmayan, doğa ile uyumlu yapı ve tesisler ile yöresel ürünler sergi ve satış yeri, piknik üniteleri, kameriye ile diğer rekreasyonel yapı ve tesisleri ihtiva eden sahaları ifade eder.

B Tipi mesire yeri: Toplumun çeşitli dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak, yurdun güzelliğine katkı sağlamak ve turistik hareketlere imkân vermek maksadıyla yerleşim merkezlerinin çevresinde veya rekreasyonel kaynak değerlerine ve yüksek ziyaretçi potansiyeline sahip, sadece günübirlik kullanım imkânı sağlayan kır lokantası, kır kahvesi, yöresel ürünler sergi ve satış yeri, piknik üniteleri, kameriye gibi diğer rekreasyonel yapı ve tesisleri ihtiva

eden sahaları ifade eder.

C Tipi mesire yeri: Toplumun çeşitli dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak, yurdun güzelliğine katkı sağlamak ve turistik hareketlere imkân vermek maksadıyla kaynak değeri ve ziyaretçi potansiyeli orta ve düşük yoğunlukta olan, gününbirlik mahalli ihtiyaçları karşılamak maksadıyla, piknik üniteleri, yöresel ürünler sergi ve satış yeri, kamerye ve diğer rekreasyonel yapı ve tesisleri ihtiva eden sahaları ifade eder.

D Tipi Kent (Şehir) Ormanı: Ormanların öncelikle sağlık, spor, estetik, kültürel ve sosyal fonksiyonlarını halkın hizmetine sunmak, aynı zamanda yurdun güzelliğine katkı sağlamak, toplumun çeşitli spor ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılamak, turistik hareketlere imkân vermek ve teknik ormancılık faaliyetleri ile flora ve faunanın da tanıtılarak, özellikle çocuklar ve gençlere orman sevgisi ve bilincinin aşılması maksadıyla izcilik, doğa yürüyüşü, bisiklet, binicilik ve benzeri etkinlikler ile kır lokantası, kır kahvesi, kültür evleri, yöresel ürün sergi ve satış yeri, amfi tiyatro, çeşitli mini spor alanları ve diğer rekreasyonel yapı ve tesisleri ihtiva eden, il ve ilçelerde düzenlenen alanları tanımlamaktadır.

Bal Ormanı: Arıcılığın desteklenmesi gayesiyle ağaçlandırma, erozyon kontrolü, rehabilitasyon ve diğer ormanlık alanlarda ekolojiye uygun ballı bitkilerin ekimi ve / veya dikimi yoluyla oluşturulan veya hiç müdahale yapılmayan doğal yayılış alanları içinde belirlenerek, arıcıların konaklamasına imkan sağlar ormanlık alanlarıdır.

Orman kadastro: Orman Kanununa göre, ormanların sınırlandırılması ve tesciline yönelik çalışmaları ifade eder.

Orman izinleri: Orman Kanununun 16, 17/3 ve 18. maddelerine göre verilen izinleri ifade eder.

Sınıflamalar:

Ormancılık istatistiklerinde İBBS-3.düzye ve TAORBA 2008 olmak üzere 2 sınıflama türü kullanılmaktadır.

1) 3. Düzey İstatistik Bölge Birimleri (İBBS-3. Düzey): İl düzeyinde olup 81 ilden oluşmaktadır. Her bir il, İstatistik Bölge Birimini tanımlamaktadır.

2) Ulusal Tarım,Ormancılık ve Balıkçılık Sınıflaması (TAORBA 2008):Ormancılık faaliyetleri neticesinde elde edilen ürünlerin istatistik sınıflama sistemidir.

Hedef kitle: Türkiye'deki ormanlar.

Coğrafi kapsam: Türkiye

Coğrafi düzey:Ormancılık istatistikleri, Türkiye, iller (İBBS-3) ve Orman Bölge Müdürlükleri düzeylerinde yayınlanmaktadır.

İstatistik/Veri	Coğrafi Düzey
1 Orman Varlığı	
1.1 Orman Alanları Dağılımı	Türkiye
1.2 Orman Serveti Dağılımı	Türkiye
1.3 Yıllık Cari Artımı Dağılımı	Türkiye
1.4 İbrelili Ve Yapraklı Orman Alanları Dağılımı	Türkiye
1.5. İbrelili Yapraklı Orman Serveti Dağılımı	Türkiye
1.6. İbrelili Yapraklı Orman Yıllık Cari Artımı Dağılımı	Türkiye
1.7 Orman Alanlarının Ağaç Türlerine Göre Dağılımı	Türkiye
1.8. Orman Alanının İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
1.9. Orman Servetinin İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
1.10. Orman Artımının İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
1.11 Orman Alanlarının Orman Bölge Müdürlüklerine Göre Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
1.12 Orman Servetinin Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
1.13 Orman Artımının Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
1.14 Orman Alanlarının, Servetin Ve Artımın İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)

1.15 Gençleştirme Alanlarının Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
1.16 Etaların Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
1.17 Orman Amenajman Planlaması Yapılan Orman Alanı	Türkiye
2 Oduna Dayalı Orman Ürünleri	
2.1 İbrelili Ve Yapraklı Ağaç Odunları Üretimi	Türkiye
2.2 İbrelili Ve Yapraklı Ağaç Odunları Ortalama Satış Fiyatları	Türkiye
2.3 İşlenmemiş Odun Üretimi	Türkiye
2.4 İbrelili Ağaç Odunlarının Ortalama Satış Fiyatları	Türkiye
2.5 Yapraklı Ağaç Odunlarının Ortalama Satış Fiyatları	Türkiye
2.6 İşlenmemiş Odun Üretiminin İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
2.7 Dönemsel Üretim Miktarı Ve Fiyatları	Türkiye
2.8 Ağaç Türlerine Göre Üretim Miktarları	Türkiye
3 Diğer Orman Ürünleri	
3.1 Orman Tali Ürünleri Üretimi	Türkiye
4 Silvikültür Ve Ağaçlandırma	
4.1 Silvikültür Faaliyetleri	Türkiye
4.2 İl Düzeyinde Silvikültür Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.3 Orman Tesis Çalışmaları	Türkiye
4.4 Ağaçlandırma Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.5 Bozuk Orman Alanlarında Gerçekleştirilen Rehabilitasyon Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.6 Erozyon Kontrolü Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.7 Mera Islahı Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.8 Özel Ağaçlandırma Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.9 Orman Tesis Çalışmalarına Ait Etüt-Proje Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
4.10 Fidan Üretimi	İller (İBBS-3)
4.11 Orman Ağacı Fidan Üretimi	Türkiye
4.12 Orman Ağacı Tohum Üretimi (Türlere Göre)	Türkiye
4.13 Tohum Üretimi	İller (İBBS-3)
5 Orman Koruma Faaliyeti	
5.1 Orman Yol Yapım Ve Bakım Faaliyetleri	Türkiye
5.2 İl Düzeyinde Orman Yol Yapım Ve Bakım Faaliyetleri	İller (İBBS-3)
5.3 Orman Suçları	Türkiye
5.4 Orman Zararlıları ve Hastalıklarıyla Mücadele Yöntemleri	İller (İBBS-3)
6 Rekreasyon Alanları	
6.1 Rekreasyon Alanları	Türkiye
6.2 Rekreasyon Alanlarının İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
6.3 Bal Ormanlarının İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
7 Orman Köylüsüne Verilen Krediler	
7.1 Proje Türlerine Göre Desteklenen Kooperatiflere Ödenen Krediler (Kümülatif)	Türkiye
7.2 Proje Türlerine Göre Desteklenen Kooperatiflere Ödenen Krediler	Türkiye
7.3 Yıllar İtibariyle Kooperatiflere Verilen Krediler	Türkiye
7.4 İllere Göre Kooperatiflere Verilen Krediler (Kümülatif)	İller (İBBS-3)
7.5 İllere Göre Kooperatiflere Verilen Krediler	İller (İBBS-3)
7.6 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler (Deflatör katsayısına göre hesaplanmıştır.)	Türkiye
7.7 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler (Reel değerler)	Türkiye
7.8 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler	İller (İBBS-3)
7.9 Orman Köy Sayısı Ve Nüfusu	İller (İBBS-3)
8 Ormanlık İçin Destekleyici Hizmetler	

8.1 Ormanlık İçin Destekleyici Hizmetler	Türkiye
9 Orman Ekosistemi	
9.1 Türkiye Ormanlarında Yıllık İbre-Yaprak Kaybı (Tüm Türler)	Türkiye
10 Orman Kadastro	
10.1 Orman Kadastro Yapılan Alanların İl Düzeyinde Dağılımı	İller (İBBS-3)
11 Orman İzinleri	
11.1 Orman İzinleri	Türkiye
12 Orman Yangınları	
12.1 Orman Yangınları	Türkiye
12.2 Orman Yangınlarının Bölge Müdürlüklerine Alan Olarak Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
12.3 Orman Yangınlarının Bölge Müdürlüklerine Sayısal Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
12.4 İllere Göre Orman Yangınlarının Dağılımı	İller (İBBS-3)
12.5 Orman Yangınlarının İdare Şekillerine Göre Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
12.6 Yangınların Çıkış Sebeplerine Göre Bölge Müdürlüklerine Sayısal Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
12.7 Yangınların Çıkış Sebeplerine Göre Bölge Müdürlüklerine Alan Olarak Dağılımı	Orman Bölge Müdürlükleri
12.8 Yanan Alanların Silvikültürel Açından Değerlendirilmesi	Orman Bölge Müdürlükleri

Sektörel kapsam: Sektörel kapsam bulunmamaktadır.

Zaman kapsamı:

İstatistik/Veri	Verinin Mevcut olduğu dönem
1 Orman Varlığı	
1.1 Orman Alanları Dağılımı	1973, 1999, 2005, 2009, 2010, 2012, 2015
1.2 Orman Serveti Dağılımı	1973, 1999, 2005, 2009, 2010, 2012, 2015
1.3 Yıllık Cari Artımı Dağılımı	1973, 1999, 2005, 2009, 2010, 2012, 2015
1.4 İbrelili Ve Yapraklı Orman Alanları Dağılımı	2015
1.5. İbrelili Yapraklı Orman Serveti Dağılımı	2015
1.6. İbrelili Yapraklı Orman Yıllık Cari Artımı Dağılımı	2015
1.7 Orman Alanlarının Ağaç Türlerine Göre Dağılımı	2015
1.8. Orman Alanının İl Düzeyinde Dağılımı	2015
1.9. Orman Servetinin İl Düzeyinde Dağılımı	2015
1.10. Orman Artımının İl Düzeyinde Dağılımı	2015
1.11 Orman Alanlarının Orman Bölge Müdürlüklerine Göre Dağılımı	2015
1.12 Orman Servetinin Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	2015
1.13 Orman Artımının Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	2015
1.14 Orman Alanlarının, Servetin Ve Artımın İl Düzeyinde Dağılımı	2015
1.15 Gençleştirme Alanlarının Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	2015
1.16 Etaların Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	2015
1.17 Orman Amenajman Planlaması Yapılan Orman Alanı	2017
2 Oduna Dayalı Orman Ürünleri	
2.1 İbrelili Ve Yapraklı Ağaç Odunları Üretimi	1988-1999
2.2 İbrelili Ve Yapraklı Ağaç Odunları Ortalama Satış Fiyatları	1988-1999
2.3 İşlenmemiş Odun Üretimi	2000-2017
2.4 İbrelili Ağaç Odunlarının Ortalama Satış Fiyatları	2000-2017
2.5 Yapraklı Ağaç Odunlarının Ortalama Satış Fiyatları	2000-2017

2.6 İşlenmemiş Odun Üretiminin İl Düzeyinde Dağılımı	2012-2017
2.7 Dönemsel Üretim Miktarı Ve Fiyatları	2012-2017
2.8 Ağaç Türlerine Göre Üretim Miktarları	2000-2017
3 Diğer Orman Ürünleri	
3.1 Orman Tali Ürünleri Üretimi	1988-2017
4 Silvikültür Ve Ağaçlandırma	
4.1 Silvikültür Faaliyetleri	1988-2017
4.2 İl Düzeyinde Silvikültür Faaliyetleri	2017
4.3 Orman Tesis Çalışmaları	1946-2017
4.4 Ağaçlandırma Faaliyetleri	1946-2017
4.5 Bozuk Orman Alanlarında Gerçekleştirilen Rehabilitasyon Faaliyetleri	1992-2017
4.6 Erozyon Kontrolü Faaliyetleri	1946-2017
4.7 Mera Islahı Faaliyetleri	1946-2017
4.8 Özel Ağaçlandırma Faaliyetleri	1991-2017
4.9 Orman Tesis Çalışmalarına Ait Etüt-Proje Faaliyetleri	1993-2017
4.10 Fidan Üretimi	1994-2017
4.11 Orman Ağacı Fidan Üretimi	2009-2017
4.12 Orman Ağacı Tohum Üretimi (Türlere Göre)	2012-2017
4.13 Tohum Üretimi	1994-2017
5 Orman Koruma Faaliyeti	
5.1 Orman Yol Yapım Ve Bakım Faaliyetleri	1998-2017
5.2 İl Düzeyinde Orman Yol Yapım Ve Bakım Faaliyetleri	2017
5.3 Orman Suçları	1988-2017
5.4 Orman Zararlıları ve Hastalıklarıyla Mücadele Yöntemleri	2013-2017
6 Rekreasyon Alanları	
6.1 Rekreasyon Alanları	1958-2017
6.2 Rekreasyon Alanlarının İl Düzeyinde Dağılımı	2017
6.3 Bal ormanlarının il düzeyinde dağılımı	2013-2017
7 Orman Köylüsüne Verilen Krediler	
7.1 Proje Türlerine Göre Desteklenen Kooperatiflere Ödenen Krediler (Kümülatif)	1974-2017
7.2 Proje Türlerine Göre Desteklenen Kooperatiflere Ödenen Krediler	2017
7.3 Yıllar İtibariyle Kooperatiflere Verilen Krediler	1974-2017
7.4 İllere Göre Kooperatiflere Verilen Krediler (Kümülatif)	1974-2017
7.5 İllere Göre Kooperatiflere Verilen Krediler	2017
7.6 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler (Deflatör katsayısına göre hesaplanmıştır.)	1974-2017
7.7 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler (Reel değerler)	1974-2017
7.8 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler	2017
7.9 Orman Köy Sayısı Ve Nufusu	2012-2017
8 Ormancılık İçin Destekleyici Hizmetler	
8.1 Ormancılık İçin Destekleyici Hizmetler	1988-2017
9 Orman Ekosistemi	
9.1 Türkiye Ormanlarında Yıllık İbre-Yaprak Kaybı (Tüm Türler)	2007-2017
10 Orman Kadastro	
10.1 Orman Kadastro Yapılan Alanların İl Düzeyinde Dağılımı	2010-2017
11 Orman İzinleri	
11.1 Orman İzinleri	2012-2017

12 Orman Yangınları	
12.1 Orman Yangınları	1988-2017
12.2 Orman Yangınlarının Bölge Müdürlüklerine Alan Olarak Dağılımı	2004-2017
12.3 Orman Yangınlarının Bölge Müdürlüklerine Sayısal Dağılımı	2004-2017
12.4 İllere Göre Orman Yangınlarının Dağılımı	2017
12.5 Orman Yangınlarının İdare Şekillerine Göre Dağılımı	2017
12.6 Yangınların Çıkış Sebeplerine Göre Bölge Müdürlüklerine Sayısal Dağılımı	2017
12.7 Yangınların Çıkış Sebeplerine Göre Bölge Müdürlüklerine Alan Olarak Dağılımı	2017
12.8 Yanan Alanların Silvikültürel Açından Değerlendirilmesi	2017

Diğer kapsam: Diğer kapsam bulunmamaktadır.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Kapsamda sınırlılık bulunmamaktadır.

İstatistiki birim: Türkiye ormanları.

Temel dönem/yıl: Temel dönem/yıl bulunmamaktadır.

Referans Dönemi: Bir önceki yıl.

Diğer kapsam: Diğer kapsam bulunmamaktadır.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Kapsamda sınırlılık yoktur.

Ölçü birimi:

İstatistik/Veri	Ölçü Birimi
1 Orman Varlığı	
1.1 Orman Alanları Dağılımı	Ha
1.2 Orman Serveti Dağılımı	m ³
1.3 Yıllık Cari Artımı Dağılımı	m ³
1.4 İbrelili Ve Yapraklı Orman Alanları Dağılımı	Ha
1.5. İbrelili Yapraklı Orman Serveti Dağılımı	m ³
1.6. İbrelili Yapraklı Orman Yıllık Cari Artımı Dağılımı	m ³
1.7 Orman Alanlarının Ağaç Türlerine Göre Dağılımı	Ha
1.8. Orman Alanının İl Düzeyinde Dağılımı	Ha
1.9. Orman Servetinin İl Düzeyinde Dağılımı	m ³
1.10. Orman Artımının İl Düzeyinde Dağılımı	m ³
1.11 Orman Alanlarının Orman Bölge Müdürlüklerine Göre Dağılımı	Ha
1.12 Orman Servetinin Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	m ³
1.13 Orman Artımının Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	m ³
1.14 Orman Alanlarının, Servetin Ve Artımın İl Düzeyinde Dağılımı	m ³
1.15 Gençleştirme Alanlarının Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	Ha
1.16 Etaların Orman Bölge Müdürlükleri Düzeyinde Dağılımı	m ³
1.17 Orman Amenajman Planlaması Yapılan Orman Alanı	Ha
2 Oduna Dayalı Orman Ürünleri	
2.1 İbrelili Ve Yapraklı Ağaç Odunları Üretimi	Yakacak odun (ster) Endüstriyel odun (m ³)
2.2 İbrelili Ve Yapraklı Ağaç Odunları Ortalama Satış Fiyatları	Yakacak odun (TL/ster) Endüstriyel odun (TL/m ³)

2.3 İşlenmemiş Odun Üretimi	Yakacak odun (ster) Endüstriyel odun (m3)
2.4 İbrelili Ağaç Odunlarının Ortalama Satış Fiyatları	Yakacak odun (TL/ster) Endüstriyel odun (TL/m3)
2.5 Yapraklı Ağaç Odunlarının Ortalama Satış Fiyatları	Yakacak odun (TL/ster) Endüstriyel odun (TL/m3)
2.6 İşlenmemiş Odun Üretiminin İl Düzeyinde Dağılımı	Yakacak odun (ster) Endüstriyel odun (m3)
2.7 Dönemsel Üretim Miktarı Ve Fiyatları	Tali Ürünler (kg), Yakacak odun (ster), Endüstriyel odun (m3)
2.8 Ağaç Türlerine Göre Üretim Miktarları	Dikili Kabuklu Gövde Hacmi (m ³), Yakacak odun (ster), Endüstriyel odun (m3)
3 Diğer Orman Ürünleri	
3.1 Orman Tali Ürünleri Üretimi	Tali orman ürünleri türlerine göre (Kg, ton, adet ve ster) olarak birimlendirilmiştir.
4 Silvikültür Ve Ağaçlandırma	
4.1 Silvikültür Faaliyetleri	Ha
4.2 İl Düzeyinde Silvikültür Faaliyetleri	Ha
4.3 Orman Tesis Çalışmaları	Ha
4.4 Ağaçlandırma Faaliyetleri	Ha
4.5 Bozuk Orman Alanlarında Gerçekleştirilen Rehabilitasyon Faaliyetleri	Ha
4.6 Erozyon Kontrolü Faaliyetleri	Ha
4.7 Mera Islahı Faaliyetleri	Ha
4.8 Özel Ağaçlandırma Faaliyetleri	Ha
4.9 Orman Tesis Çalışmalarına Ait Etüt-Proje Faaliyetleri	Adet-Ha
4.10 Fidan Üretimi	Adet
4.11 Orman Ağacı Fidan Üretimi	Adet
4.12 Orman Ağacı Tohum Üretimi (Türlere Göre)	Kg
4.13 Tohum Üretimi	Ton
5 Orman Koruma Faaliyeti	
5.1 Orman Yol Yapım Ve Bakım Faaliyetleri	Etüt proje planlama (adet), Köprü (m.), diğer yol yapım ve bakım faaliyetleri (km.) olarak birimlendirilmiştir.
5.2 İl Düzeyinde Orman Yol Yapım Ve Bakım Faaliyetleri	Etüt proje planlama (adet), Köprü (m.), diğer yol yapım ve bakım faaliyetleri (km.) olarak birimlendirilmiştir.

5.3 Orman Suçları	Kaçak kesme, Kaçak nakletme ve Usulsüz sarf (adet, m3, Kental), Usulsüz alan açma ve Usulsüz işgal (adet, dekar), İzinsiz otlatma (adet) olarak birimlendirilmiştir.
5.4 Orman Zararlıları ve Hastalıklarıyla Mücadele Yöntemleri	Mekanik Mücadele, Kimyasal Mücadele, Biyoteknik Mücadele, Biyolojik Mücadele (Ha.); Kuş Yuvası, Karınca Nakli, Yırtıcı Üretimi (Adet, Ha.) olarak birimlendirilmiştir.
6 Rekreasyon Alanları	
6.1 Rekreasyon Alanları	Adet, Ha
6.2 Rekreasyon Alanlarının İl Düzeyinde Dağılımı	Adet, Ha
6.3 Bal Ormanlarının İl Düzeyinde Dağılımı	Adet, Ha
7 Orman Köylüsüne Verilen Krediler	
7.1 Proje Türlerine Göre Desteklenen Kooperatiflere Ödenen Krediler (Kümülatif)	Adet, TL
7.2 Proje Türlerine Göre Desteklenen Kooperatiflere Ödenen Krediler	Adet, TL
7.3 Yıllar İtibariyle Kooperatiflere Verilen Krediler	Adet, TL
7.4 İllere Göre Kooperatiflere Verilen Krediler (Kümülatif)	Adet, TL
7.5 İllere Göre Kooperatiflere Verilen Krediler	Adet, TL
7.6 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler (Deflatör katsayısına göre hesaplanmıştır.)	Adet, TL
7.7 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler (Reel değerler)	Adet, TL
7.8 Orman Köylüsüne Verilen Ferdi Krediler	Adet, TL
7.9 Orman Köy Sayısı Ve Nufusu	Adet
8 Ormancılık İçin Destekleyici Hizmetler	
8.1 Ormancılık İçin Destekleyici Hizmetler	TL
9 Orman Ekosistemi	
9.1 Türkiye Ormanlarında Yıllık İbre-Yaprak Kaybı (Tüm Türler)	Adet, %
10 Orman Kadastro	
10.1 Orman Kadastro Yapılan Alanların İl Düzeyinde Dağılımı	Ha
11 Orman İzinleri	
11.1 Orman İzinleri	Adet, Ha
12 Orman Yangınları	
12.1 Orman Yangınları	Adet, Ha
12.2 Orman Yangınlarının Bölge Müdürlüklerine Alan Olarak Dağılımı	Ha
12.3 Orman Yangınlarının Bölge Müdürlüklerine Sayısal Dağılımı	Adet
12.4 İllere Göre Orman Yangınlarının Dağılımı	Adet, Ha
12.5 Orman Yangınlarının İdare Şekillerine Göre Dağılımı	Ha
12.6 Yangınların Çıkış Sebeplerine Göre Bölge Müdürlüklerine Sayısal Dağılımı	Adet
12.7 Yangınların Çıkış Sebeplerine Göre Bölge Müdürlüklerine Alan Olarak Dağılımı	Ha
12.8 Yanan Alanların Silvikültürel Açından Değerlendirilmesi	Ha

Dönemsellik

Verinin toplama sıklığı: Yıllık

Verinin yayımlama sıklığı: Yıllık

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): Bulunmamaktadır

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): Bulunmamaktadır

Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması

Veriye ilişkin yayımlama takvimi önceden duyurulmaktadır.

Veri yayımlama takviminin internet adresi: Ulusal veri yayımlama takvimine ;

<http://www.tuik.gov.tr/takvim/tkvim.zul#tb1>

<http://rip.ormansu.gov.tr/rip/AnaSayfa/ulusal-veri-yayimlama-takvimi.aspx?sflang=tr> adreslerinden ulaşılabilir.

Veri dağıtım politikası: Hazırlanan istatistiki veriler Genel Müdürlüğümüzün ilgili www.ogm.gov.tr adresinden tüm kullanıcılara duyurulmaktadır.

Eş zamanlı yayımlama

Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Veriler, tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılmaktadır.

Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı:

Veri, basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında önceden paylaşılmamaktadır.

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk Orman Genel Müdürlüğü'ndedir.

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon:

Orman Genel Müdürlüğü'nün ulusal bir kuruluşla veri paylaşımı ve koordinasyonu bulunmamaktadır. Ancak;

- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)
- Avrupa Orman Yangınları Bilgi Sistemi (EFFIS)
- Uluslararası Ormanlar Üzerine İşbirliği Programı (ICP Forests)

Belirtilen uluslararası kuruluşlarla veri paylaşımı çalışmaları yürütülmektedir.

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: Gizlilik uygulanmamaktadır.

İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: İstatistiklerin üretiminde analizinde dağıtımında 3 kişi çalışmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2-3 yılda bir kullanıcı memnuniyet anketleri yapılmakta olup bu anket sonuçları değerlendirilerek kalite standartları gereği, kurumumuz ve hizmetlerinin, hizmet sunumu gerçekleştirdiğimiz vatandaşlar tarafından nasıl algılandığını, hizmet kalitesinin artırılması için neler yapılması gerektiği ortaya konulmaktadır.

Kalite politikası:

Orman Genel Müdürlüğü Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilen K-Q TSE-ISO-EN-9000 kalite yönetim belgesine, aynı zamanda TÜİK tarafından verilen Resmi İstatistik Kalite belgesine sahiptir. Bu kalite belgeleri ile ilgili kalite politikalarına sahiptir.

Kalitenin izlenmesi: Kalitenin izlenmesindeki prosedür;

- İç Denetim: Kurum içinde kalite yönetimi eğitimini alan personel tarafından yılda bir sefer gerçekleştirilir.
- Dış Denetim: Türk Standartları Enstitüsü (TSE) kurumunca yılda bir sefer denetim yapılır.

Resmi İstatistik Kalite Belgesi 3 yılda bir izlenir.

İstatistiklerin yansızlığı: İstatistikler idari kayıtlardan elde edilmekte olup, yansız olarak üretilmektedir

Veri kaynakları: Veri kaynağı idari kayıtlar.

Yöntem:

Orman varlığına ilişkin veriler Orman Amenajman Yönetmeliği ve bununla ilgili mevzuata göre hava fotoğrafları ile yersel ölçme kombine metotları kullanılarak orman tanımına uygun alanların sınırları yatay izdüşümlü kapalı poligonları oluşturularak haritaları planlama üniteleri düzeyinde çizilir ve bu haritalar üzerinden hektar ölçü birimiyle orman alanları hesaplanır. Diğer veriler Orman Genel Müdürlüğü yıllık bilanço sonucuna göre oluşturulan idari kayıtlardan derlenmektedir.

Dağıtım şekilleri:

- 1-Haber bülteni (Ormanlık İstatistikleri, <http://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Sayfalar/Istatistikler.aspx>)
- 2- Elektronik yayım.

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip: Yoktur.

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması: Genel Müdürlüğümüzün kuruluş ve yapılması kapsamında hazırlanan yasal düzenlemeler çerçevesinde veriler idari kayıtlardan alınmaktadır.

Mevsimsel düzeltme: Mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır.

İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:

- 1-31.08.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu,
- 2- 31.10.1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,
- 3- 17.10.1983 tarihli ve 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun,
- 4- 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu
- 5- Strateji birimlerinin çalışma, usul ve esasları hakkında yönetmelik.

Yayımlanmadan önce veriye devletin içeriden erişimi

Veri yayımlanmadan önce kurum içinden veya başka bir kurum tarafından veriye erişim söz konusu değildir.

İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması

Ormanlık istatistikleri yorumsuz olarak yayımlanmaktadır.

Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildiri

Revizyon takvimi: Revizyon politikası Bakanlığımızın RİP portalinde yayımlanmaktadır (<http://rip.ormansu.gov.tr/rip/AnaSayfa.aspx?sflang=tr>)

İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: 2016 yılında yayımlanan 2015 yılı Ormanlık istatistikleri değişkenlerinden 10.1 Başlığı altında yayımlanan TR 221 Balıkesir ve TR 831 Samsun a ait kadastro verilerinde sehven yapılan hata Revizyon politikası kapsamında düzeltilmiş ve Duyurular kısmından Kullanıcılarla paylaşılmıştır.

Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı:

2016 yılında Mekanik Mücadele, Kimyasal Mücadele, Biyoteknik Mücadele, Biyolojik Mücadele, Kuş Yuvası, Karınca Nakli, Yırtıcı Üretimi ve Bal Ormanları tanımları eklenmiş olup, eklenen tanımlar zaman serisinde bir kırılıma neden olmamıştır.

Kalite

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve veri kaynaklarına ilişkin metaverileri <http://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Sayfalar/Istatistikler.aspx> adresinde yer almaktadır, bunun dışında dokümantasyon yayımlanmamaktadır.

Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	Verinin içsel tutarlılığı: Verilerin içsel tutarlılığı mevcuttur. Verinin zamansal tutarlılığı: Zamansal tutarlılığı mevcuttur. Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: Ormanlık istatistikleri sadece OGM tarafından üretildiğinden dolayı diğer sektörler ve alanlar arası tutarsızlığı söz konusu değildir.
---	---

Notlar

Metaverinin son gönderilme tarihi	
Metaverinin son onaylanma tarihi	
Metaverinin son güncellenme tarihi	30.06.2018